

Program wycieczki - Wykus 2014, 2 czerwca – 4 czerwca 2014 r.

Dzień pierwszy – poniedziałek

7.30 - zbiórka ZSP 9 w Łodzi, Al. Politechniki 38

8.00 – wyjazd

Docieramy do miejsc walk AK, dzięki relacjom uczestników walk poznajemy historię tych miejsc składamy kwiaty przy tablicach upamiętniających walki i zapalamy znicze na grobach poległych żołnierzy Armii Krajowej.

Smarków – Krzyż i kamień pamiątkowy, 13 września 1943 r. ppor. Szwiec na czele 35 ludzi zaatakował opuszczając wieś niemiecką ekspedycję karną żandarmerii, która zamordowała między innymi dowódcę placówki AK Franciszka Sałatę „Huragana” i spaliła jego gospodarstwo. Oddział „Robota” miał 3 zabitych i 2 rannych. Z oddziału 33 żandarmów zabito 29.

Wólka Plebańska – pomnik w miejscu stoczonej walki, 4 września 1943 oddział ppor. Szwieca "Robota" zatrzymał pociąg na stacji w Wólce Plebańskiej. Podczas walki z Niemcami zginął m.in. ppor. Rafał Andrzej Niedzielski "Mocny", jeden z najmłodszych cichociemnych.

Wielka Wieś miejsce śmierci ppor. W. Szwieca upamiętniono pomnikiem 21 lipca 1957 r.

Od 11 października 1943 r. ppor. Szwiec przeszedł na kurację do Wielkiej Wsi. 14 października 1943 r. na skutek zdrady oficera II Zgrupowania por. Jerzego Wojnowskiego "Motora" (jednocześnie agenta Gestapo pod pseudonimem "Garibaldi") doszło do obławy. Kordony niemieckiego wojska odcięły dowódcę od oddziału. W ostatniej chwili "Robot" przekazał rozkaz o ewakuacji wojska. Sam zaś miał dołączyć do nich w umówionym w lesie miejscu. Nie dotarł tam. Podczas próby przebicia się przez niemiecki pierścień został zabity serią z karabinu maszynowego. Razem z nim zginęli na skraju lasu, jego żołnierze: strz. Piotr Downar "Azor", strz. Janusz Rychter "Jasiek" oraz plut. pchor. Stanisław Wolf "Staszek". Ciężko ranna st. strz. Grażyna Śniadecka "Grażyna" zmarła kilka godzin później w niemieckiej niewoli. Żołnierze zostali pochowani na polu, gdzie padli.

Następnie jedziemy do Wąchocka - Zwiedzanie zespołu kościelno-klasztornego cystersów z XII wieku który zawiera:

- **Romański kościół klasztorny pw. Najświętszej Marii Panny i św. Floriana**
Z XIII w. zachowany jest w niezmienionym kształcie układu cysterskiego. Kościół był wielokrotnie przebudowywany. Pozostałością po epoce gotyku są podniesione szczyty oraz ślady gotyckiej dobudówki po północnej stronie budowli. Wnętrze barokowe z XVII w., ale plan trzynawowego kościoła jest typowo romański.
- **Klasztor** został całkowicie przebudowany w XVII w., zachowały się jednak niektóre wnętrza z XIII w. Należy do nich sala zebrań zakonników (kapitularz), uważana za najpiękniejsze wnętrza romańskie w Polsce. W pomieszczeniach klasztoru mieści się Muzeum Ojców Cystersów.
- **PANTEON PAMIĘCI PODZIEMNEGO PAŃSTWA POLSKIEGO 1939-45**
Mur klasztorny na dziedzińcu przed kościołem posłużył środowiskom Armii Krajowej za miejsce ekspozycji nazwisk bohaterów walki o wolność. Na murze umieszczono liczne tablice pamiątkowe, symbole i odznaczenia upamiętniające działalność zgrupowań partyzanckich. W centrum Panteonu stoi pomnik Polskiego Państwa.
- **Złożenie kwiatów przy pomniku Jana Piwnika Ponurego na placu głównym w Wąchocku.**

Następnie jedziemy do Bodzentyna: zakwaterowanie, obiad, spotkanie z młodzieżą zespołu szkół ponadgimnazjalnych;

Po spotkaniu spacer, zwiedzamy:

- **Kościół parafialny Wniebowzięcia NMP i św. Stanisława Biskupa, gotycki z lat 1440-1452**

Oglądamy ruiny zamku wzniesionego w XIV w. przez Floriana z Mokrska i przebudowanego w XIV w.

Wyjazd na Wykus (pieszo dochodzimy na uroczysko);

Wykus – obozowisko Zgrupowania Partyzanckiego „Ponurego-Nurta”. W miejscu tym ustawiona została pamiątkowa kapliczka poświęcona partyzantom tego zgrupowania. Są przy niej wmurowane tablice upamiętniające partyzantów, którzy oddali swe życie w walce.

Powrót do Bodzentyna: kolacja, zajęcia sportowe, spacer.

Dzień drugi - wtorek

8.00 – śniadanie;

Wyjazd do Św. Katarzyny zwiedzamy

- **Zespół klasztorny bernardynek**, założony w drugiej połowie XV w., początkowo jako klasztor bernardynów. Wielokrotnie przebudowywany i obecnie w zasadzie bezstylowy. Wyjątkiem jest otoczony krużgankami renesansowy wirydarz z 1633 r. W skład zespołu klasztornego wchodzi kościół pw. św. Katarzyny. W XIX w. wyposażenie świątyni uległo zniszczeniu na skutek pożaru. Z dawnego wyposażenia zachował się wyłącznie obraz Madonny z XVI w. Figurka św. Katarzyny jest prawdopodobnie kopią figury zaginionej w pożarze.

Pieszko docieramy do drewnianej kapliczki św. Franciszka przy drodze na Łysicę. Obok kapliczki znajduje się źródło, uznawane przez wiernych za cudowne.

Następnie idziemy do kaplicy cmentarnej nazywanej kapliczką Żeromskiego.

Wzniesiona na początku XIX w. Na tynku znajdują się wyryte w 1882 r. podpisy Stefana Żeromskiego oraz jego szkolnego kolegi Janka Stróżeckiego. Nieopodal kapliczki znajdują się dwie mogiły: z czasów powstania styczniowego oraz z 1943 r.

Następnie jedziemy do Ciekot: Pobyt w Centrum Edukacyjnym Szklany Dom.

Zwiedzanie drewnianego dworku, obejrzenie filmu o Centrum Edukacyjnym.

W Ciekotach stał dwór, w którym lata swojego dzieciństwa i młodości spędził Stefan Żeromski. Dom, który był zamieszkiwany przez rodzinę Żeromskich w latach 1871 – 1883 uległ całkowitemu spaleniu w 1900 roku.

W 2010 roku powstało tu Centrum Edukacyjne *Szklany Dom*. Nowy układ przestrzenny miejsca ma charakter symboliczny. Na jednej osi, na przeciw siebie, znajdują się dwa obiekty łączące przeszłość ze współczesnością - tj. pamięć o pisarzu i jego idei pracy pozytywistycznej, służącej postępowi cywilizacyjnemu.

Drewniany dworek, stylizowany na drobnoszlachecki dwór z drugiej połowy XIX wieku, w którym eksponowane są obiekty upamiętniające życie i twórczość pisarza, pełni funkcję miejsca promującego literaturę i czytelnictwo oraz regionalne dziedzictwo kulturowe. Szklany Dom, którego przestronne, nowoczesne pomieszczenia służą prezentacjom sztuki współczesnej oraz realizacjom programów edukacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

Powrót do Bodzentyna: obiad;

Po południu praca nad projektem historycznym – omówienie celów, tematyki, struktury i formy pracy, rozmowy z żołnierzami AK;

Kolacja, wieczorem ognisko z kiełbaskami, zajęcia sportowe.

Dzień trzeci - środa

8.00 – śniadanie, wykwaterowanie;

Jedziemy do Michniowa zwiedzamy - Mauzoleum Martyrologii Wsi Polskich w Michniowie

Następnie - Końskie – spotkanie z kombatantami, władzami powiatu koneckiego, młodzieżą szkół ponadgimnazjalnych.

Dzięki relacjom kombatantów poznajemy historię akcji oddziału AK w nocy z 31 VIII na 1 IX 1943 r.

80-osobowy oddział AK uzbrojony w 1 ckm, 6 rkm, 7 pm, 52 karabiny, 30 pistoletów i niespełna 60 granatów, ubezpieczony przez okoliczne placówki, zdobył to powiatowe miasto z prawie dwutysięcznym niemieckim garnizonem. Po wykonaniu wyroków śmierci na konfidentach oraz przejęciu odzieży i towarów potrzebnych do przetrwania nadchodzącej zimy, wszyscy wycofali się bez strat. Niemcy pod silnym wrażeniem akcji twierdzili, że był to prawdopodobnie aliancki desant.

Sielcia Wielka: obiad,

Zwiedzanie Muzeum Staropolskiego Zagłębia Przemysłowego - zespół walcowni i pudlingarni z lat 1835-1841, obecnie Muzeum Staropolskiego Zagłębia Przemysłowego (filia Muzeum Techniki w Warszawie). W muzeum znajdują się eksponaty przeniesione z całego Zagłębia Staropolskiego, głównie z Białogonu.

Ok. 18 przyjazd do Łodzi.